

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESES REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

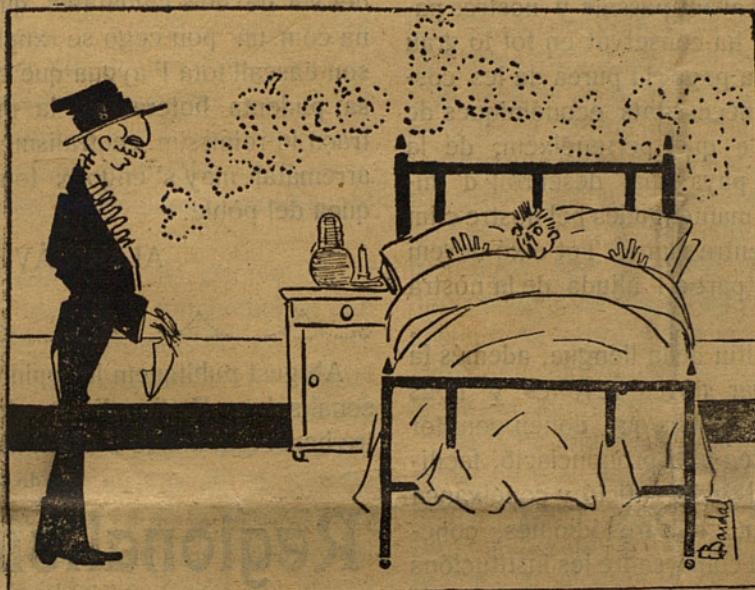
COLÓN, 17, 2.

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

FRUTA DEL TEMPS



Nostra llengua y voler al Regionalisme, son sagrals

Nostre benvolgut confrare *Tribuna Libre*, porte' en ses columnes un article firmat per Joseph Uxó, qual senyor fent crítica del moviment regionaliste català, dóna a entendre que 'n hi ha 'n lo Principat cert orgull, molt justificat, en concèpte del autor, puix que obediix a la different seguida de llavorança que hi ha 'n tots los òrdes del progrés material de Catalunya, si fem en l'ansdita cuestió una comparança de l' esmentá Regió ab cualesvol dels altres Reynes que pòblan l' Espanya.

Seguix dient lo publiciste que 'l citat orgull es lloable 'n lo cas de valders del mateix com de puntja pà trevallar ab més espenta, creant noves industries, procurant obtindre illes y concessions que com la de

les çones franques han de dur profit a la regió catalana, «lo cual es bo pà Espanya, porque Catalunya es una Regió espanyola. Pero quand eixe orgull se traduix ab desdè cap a les altres regíons d' hasta lo punt de voler fer nació independent, llavors mereix lo despreci de tots».

«Nosaltres creem, diu l' articler, que la Catalunya que trevalla y discurrix no vol l' independencia, si no 's que aspire tan sols a obtindre un régime d' autonomía administrativa, semblant al que les provences Vascongaes y Navarra ténen, lo cual es molt different a l' independència».

Clar. Catalunya no sols s' ha de tindre 'n conte que 's un territori que honra a Espanya, porque 's una regió espanyola molt trevallahora y profitosa. Si aixina cabilem també devem comprendre que 's un flayrós ramell de flors culturals pà tot lo mond; que al cap y al fi nostres ben-

volguts vehíns dins de la crosta de la Terra viuen y no més adins de les banyes de la lluna. Pero hi ha més encara. Per viure tant repropet de Catalunya pertoque als aragonesos, als valenciàns y en fi a tots los Estats ibèrichs encondolits per les recalcaes que pegue lo carro del Estat en los recudolats recolps del camí centraliste, mos pertany a tots los ciudatans comprendre ben re bé que Catalunya rebent en son joyós plantell d' iniciatives fèrmes y riques lo aiguatje del patriotisme per l' ull y l' arrèll mos ensenye als espanyols no sols a coneixer lo que 'ns convé pera esser grangs, mes igualment a no pèdre res de lo que mos guanyem al trevallar nostres brahòns y calfarmos lo cervell ab tants seguits esforços; y aixó 's bo d' aclarir esparvilantmos com s' esparvilen los catalans quand s' ha de plantar cara a un caciquisme pereós y dormiló, que favoreix molt poch o gens als subdits. Y per aixó 'n Catalunya n' hi ha una reacció forta y brusenta, puix los seus habitants, veuen que 'ls d' allà dalt o no tenen tanta força de voluntat, o a les justes peticions que 'ls s' endrecen responen vaguetats poch fruyoses, o be ixen ab la pata entravessá.

Seguix lo senyor Usó enaltint les corrents regionalistes en quant que n' hi ha un bon tall de serveys públichs, com carreteres y altres qu' esmenta, los cuales estarien a son juí molt millor dirigits en les provences. També 's pronuncia pera que 's donen mes facultats, que les d' ara, a les Diputacions.

Y despuix arrèe y per desgracia 'n forma, al nostre juí, molt precipitá les següents afirmacions: «Lo regionalisme, limitat purament a l' administració de determinats serveys, ha

de produir excel-lents resultats; pero que's límita a d' això solsment eixa política, *sens voler la resurrecció de llengües ya oblidades, ni les Corts aragoneses, ni altres mil arcaiques coses que quand se suprimiren fon sens ducte perque no servien pà res...*

Hi ha que dir que lo senyor Usó no pareix si no's que darrere del seu entusiasme per la grandea de tot lo del pays, en cabant de la forta ab que ha près la defempsa del regionalismè, allargat de banda a banda del terré ibèrich, de repent un pèl de mamella l' haige gelat per complet al anar a entrar de plé'n les radicals conclusiós que son criteri francament autonomiste l' conduia.

Que li passe això a vosté, senyor Usó, no ho extranyem; això ho porte una miqueta de falta, com si diquerem de fé'n l' ideal del Regionalisme, y que's consiguient a que no està'n gran degut fort en l' estudi de la cuestió; que ya vorá si vosté mastegue bé la idea y la recapacite activament, a la darreria pedrà tot eixe esglay de separatisme, que tant pareix escarotarlo; y no fará cas de totes les gaytes en que revestir la nòstra pénsa quelcom gent que pasture'n idees banyaes de centralisme.

Pero sigue com sigue no's pot pendre ficaci d' eixa abocamenta de saria que vosté tira contra dolcissimes parles; ni's hora de traure a rogle la cuestió dels furs d' Aragó, d' eixe país aon l' espírit contrari al absolutisme està previst quand la tracició ns diu que Aragó tingüe lleys avans que reys; y molta democracia, cas de cumplir los jutjes ab sa concència tenim ab lo fur de la *Manifestació* pel qual lo Rey no mes podie presentar la denuncia particular a l' autoritat del *Justicia* en delictes cometidos per ciutadans acullits a d' aquell fur.

La cuestió de la Llengua ns condurirà a escriure una pilera de volums si volguesssem desfilassar la raó que te d' esser sa vida, fomentantla'n arguments filosòfichs, motius històrichs y resultats pràctichs.

Direm no més qu' eixes llengües

ya oblidades, segóns lo publiciste, no més ho están ortogràficament, al nòstre entendre. Lo Rey Felip V prohibí que oficialment s' escrigueren; mes l' element del poble que no haguera sabut expresar los seus amors, los seus interessos, les exclamacions més sentides de sa vida, ha seguit anys y anys per espay de dos segles usantles; y gracies a d' això en tot lo Reyne valencià s' han entès dins los municipis, alcaldes y regidors, en los sindicats y demés jentes de govern han seguit manant nostres avant-passats y nostres pares, y s' ha conservat en tot lo grau que s' ha pogut la purea de les costums y necessitats econòmiques de la raça a que perteneixem; de la vida del pays cual desenroll d' iniciatives mantengudes pèl nostre clim duyém entre mans. Tot això devem en gran part a l' ajuda de la nòstra parla.

Lo cultiu de la llengua, ademés fa arreplegar noves revoltas y nous tons prosodichs que donen gentilor y eixeritea a la pronunciació, facilitats pera tindre afició y coneixança en l' estudi d' altres idiomes, coneixerà pà comprendre les institucions y 'ls esperits comarcals, alvanços en la formació d' una rònega parla'n tot l' Univers. Ademés, sempre té molt poca gracia que quelcoms erudits (en prou cantitat los hi ha) no vullguen que parlem lo que 'lls diuen que son dialectes y fins se burlen dels brams que'n llengua *oficial* asolten los fills de les regions no castellanes; y a canvi se fan grossos empelant lo castellà de paraules anglèsses, franceses, italiànes y demés agavallamenta de barbarismes ab que principalment lo floreta de la noblea enmerlida la parla de Castella.

Per fi, si s' que les llengües regionals son roïns de comprendre per la banda dels forasters que venen a trafegar en les oficines de per ací, més motiu hi ha pà estudiarles; per un costat alvançarérem cap a l' autonomia, fòra de que mos manueijen nòstres assutes la gent d' altres paratges y per altra part més peyróns de serietat s' han de vore de les fites per adins dels rodals de fora l' centre, en cuand disponen per tot

arreu d' nna llengua que 'ls farà més de respectar.

Enemichs en les demés regions no tenim per qué voren ni tindren; creguenmos que 'ls que més mos planién son los castellans; eixos desventurats jornalers, de la classe mitja y en un mot, tots aquells d' allá que sense viure del centralisme, al estar junt al cor d' aquest mitjà de govern deuen mossegarse 'ls punys de maliccia al vore tant propet tota la maquinaria de tant desgalitzat procediment enemich y malcorao del vèr bé dels ciutatans; que aixina com un pou cego se xuple dins son cascull tota l' aygua que cau per sa pudenta botera, de la mateixa traça lo roinissim centralisme sense arrematar may s' engolix tota la riquea del poble.

ALMUGÁVER.

♦♦♦♦♦
Ab gust publiquem la opinió personal sobre «Regionalisme» de nòstre benvolgut amich l' abaix firmat.

N. de la R.

Regionalisme

¿Qu' es el Regionalisme? Regionalisme es la política que te per objecte defendre, dins de la unitat nacional, la descentralització y tòtes les lleys, drets, furs, franquicies, llenguaje y bones costums que'n atre temps tingueren y gojaren els reines y regions, y baix les que tan feliços y dijosos vivien els nòstres avants passats. Es el grand amor y apego que's té a una comarca o regió y a totes les coses que a ella perteneixen: es la defensa de l' autonomia contraria, com veem, al centralisme.

El Regionalisme no es el separatisme; no es el voler fugir, ni apartar-se, ni separar-se, ni tan sixquermenys preuar a la nòstra tan vullguda com desgraciá Espanya.

Molts son els que s' han cregut que 'l Regionalisme sols aspire y vol separar les regions de la pátria; estos tals estan en un gran èrró, y me han de dispensar el qu' els diga, que'n esta materia son molt pòbres de coneiximent, perque si ells sapieren lo util, bó y necessari qu' es la im-

plantació d' este régimen polítich en tòtes les regíons y reines, segurissim estich que nó sols rectificarien eixa tan equivocá opinió, sinó que, ab molt d' entusiasme, defendriem tan bona política. Si la bondat d' este régimen foral haguere segut compresa pels espanyols, de ninguna manera hagueren permès qu' els desgovernants que ham tengut de molts anys a esta part, aboliren eixe régim en tòtes les regións; nó, nó, ho ha e- ren consentit, avans al contraí, ha- guérense vallgut de tots el mitjós legals pera emplatarlo en la seuva regió, y eixa, y no altra, es la sagrá obligació que té tot aquell que s' aprecia de bon espanyol.

Mes ans devein dir que solsment escrivim pera quells que de bona fé creuen qu' el Regionalisme es separatisme.

Pera convèncer als primers baste qu' es fixen en els fonaments en que descanse l' Regionalisme.

En efècte, unes voltes es fundaren les regíons en els molts treballs y grangs sacrificis que 'n pró de la patria feren, ab el fí de qu' el Rey ixquera de algun gran compromís o a puro; y este modo de constituirse son molt freqüent durant els sègles que durá la reconquesta; y els Reys molt agrahits a tans grangs beneficis, els donava als pobles, ciutats, villes y regíos tots els seus furs, drets, franquícies y tot lo que a ells mes els convenie y necessari era pera el seu desenroll atres voltes, les regíons y reines voluntariament se sometien al Rey baix aquelles basses y condicions que mütuaument estipulaven y convenien; y, per fí, atres ve- gaes, el mateix Rey, considerant lo absolutament necessari que pera els pobles, villes, ciutats y regíons era la conservació de les costums y furs que tenien, a pesar de ser conquistas per ell, no tenia inconvenient en jurar, com ho fea en les demes, guardar y fer guardar tots el seus drets y furs.

D' este ú tim modo de constituirse les regíons, ciutats y pobles teniem mols eixemples en les casi infinites cartes pobles de fundació qu' els Reys y senyors feren en favor dels pobles, ciutats y regíons.

Ara bé, si volen fixarse en lo dit,

tots podrán vore cuanta raó mereixen els regionalistes pera defendre sos grandiosos ideals, y, per igual motiu, devén també vore cuan errats estàri o cuanta malicia demostren tindre tots els que s' han empenyat en confundir el regionalisme ab el separatisme. Lo hú es diametralment oposit a lo atre; perque, si be 's veritat que l' Regionalisme vol y aspire a que la regió s' engrandixca justament, no ho vol asso pera menyspreuar, separarre o rebelarse contra sa mare pátria, sinó pera que s' engrandixca també com ella; es la patria chicoteta que fense gran ella, engrandix tambe la patria grand, es la germaneta menuda que vol el engrandiment de sa germana major. Yo'm crech que pera tindre amor a la pátria grand, avans es fa necessari tindre amor a la pátria chicoteta; y molt dijosa será la pátria que tinga molts ciutatans que diguen com es costum dir entre bons valencians: «molt bona es valencia, pero millor es la caseta de mon pare».

Els bons regionalistes no sols han professat gran amor a la patria, sino també als seus reys, y per eixe motiu podém y devém dir que may les regíons s' alçaren y es rebelaren contra 'ls seus soberans, si estos, com era degut, respectaven son régimen foral; y així també els Reys amaven com a bons pares al seus fills y per aixó soberans tan sabis y poderosos com foren Fernand el Catolic, Carlos V y son fill Felip II, avans d' empunyar el cetro, s' honraven en jurar que guardarien y farien guardar tots els furs que tin- guera cada regió.

LO SOLITARI DE PENYAGÓLOSA.

El cacique es un siniestre personaje, esclau dels poderosos y tirá dels humils, meçla rara de violencia y astucia, de servilisme y de insoléncia, corredor e intermigdiari en el repugnant cambalache de conciencia per mercés.

ALFREDO CALDERÓN.

PER VALENCIA

Yo volguera en la dèstra una llança y en l' esquerra esgrimir fòrt escut, y ab lo còr arreblit d' esperança guerretjar, per la santa lliurança de Valencia, hon esclau he naixut.

Yo volguera portar les mesnades, de Valencia en defensa a lluitar, y ab les mans de ferides prenyades, a ma Patria, tornar les robades llibertats, de que va disfrutar.

Y vengar yo volguera ab mes mans les ofenses que varenli fer, roin colla de mals valencians que, oblidaren, bogins y vilans, a la Patria hon rebèren el ser.

A sa Patria, Valencia aturdida, que's desangra per tots los costats, y no tròba, la pòbra dolida, el remey pér curar la ferida, que li feren bogins descastats.

Y volguera, per fi, valentins, ab cadenes, grillets y dogals, condemnar als pirates roïns que se fan de sa Patria bogins, sens reparo de ser criminals.

VICENT PLÁ MONSONÍS.

D'ART

Gran Exposició d'art
Jove Valenciá - - -

En lo vinent mes de Juliol se celebrará en Valencia un interessant concurs de Pintura, Escultura y Ceràmica artística, a la que podrán concurrir tots los artistes jovens fills de la Regió Valenciana.

La exposició s' instalará en los claustros de la Universitat y el temps d'admissió finarà lo dia 25 del present mes. Pera més detalls dirigixquense al President de la Comissió de la Exposició d' Art jove Valenciá, Cercle de Belles Arts, Valencia.

S. M. lo Rey y els artistes senyors Sorolla, Benlliure, (En Joseph y Mariano), Muñoz, Degrain y Benedito, han concedit importants prémits en metàlich.

Segurament esta Exposició, orga-

niçá pera fomentar els ingressos pa la construcció del Palau de Belles Arts, en proyècte, tindrà excepcional importància.

Unes paraules

a "El Amigo del Pueblo"

En el número corresponent a este mes de *El Amigo del Pueblo* y ab el títol «Un regionalista atrevido» se llig una lletanía d' insults, coaccions y amenaces que nosaltres no podem menys de rechaçar.

Creem que quand algú no pensa de igual forma que nosaltres hi han autres maneres de discutir. Y opiném que quand en cualsevol trevall te hu la convicció de que se falta obèrtament a la veritat, en perjuí propi, se li deu invitar a una rectificació y cas de que se negue llavors se pot parlar fòrt sens recurrir a paraules poch cultes.

El Amigo del Pueblo diu que llixqué el número 9 de VEU DE LA PLANA. Podia haver llegit també el número 10 y tal volta s' havera afotrat tota la serie de paraules grosses qu' estampá a còsta de «Xenius».

El Amigo del Pueblo afirma que hi han casos com els que asegura «Xenius», de manera que sols s' aparten en quant a la extensió y número d' ells. Ha de saber dit periòdich que «Xenius» ha rebut felicitacions d'un important sector del proletariat conscient de Castelló que sabé llegir son article complet y les aclaracions que doná pera desfer la boira escampá per algú que buscava un efecte teatral.

Repetim que rechacem tota classe d' insults que desperdiga y li recordem a dit periòdich que no es qui pera llevar a un ciudatá els drets politichs y socials. ¡No faltava més!

En quant a la felicitació a *El Clamor...* mos la expliquem perfectament. Res més.

El Flamenquisme

Dos maneres de vórel

Sé de pintors angloessos que han pintat lo paisaje espanyol en molt de caràcter, que 'l flamenquisme' s' pera dells baix d' un punt de vista artístich, la cosa mes aplaudible d' algunes còses espanyoles.

Aquests artistes s' han pasejat pels carrers de Londres vestint lo traje de chaqueteta curta y sombrero planchat; han depres a tocar la guitarra y cantar cante flamenco; tenen gramòfonos ab plaques de la «Niña de los peines» y cantaors andaluços; donaren conferencies sobre flamenquisme y propagaren en els seus amichs l' afició a aquesta malaltia, com diu Eugeni Noel. La festa dels bous la consideren ells com una nota lluminosa, neta, de sol brusent, fòrta de cromatisme, 's pà ells el banderí alegre y tràgich a la vegá del ànima d' aquesta térra bravia y esteparia.

En eixa manera de pensar d' aquests homes angloessos sobre asso estich ab ells conforme; exteriorment, interiorment, la festa de bous te aqueste contingut mirá dende una posició purament espanyola, representativa de festa pera els ulls, d' emoció mes o menys discutida, pero emoció al fi.

Es com un quadro clar de llum, calent de color, vist realment.

Zuloaga, Anglada y Sorolla han pintat la psicologia, la llum, la vissió realista dels bous, y aquésta part de la seu obra no careix de menys interès que la restant. Al primer correspon, la ironia, el caràcter de la Espanya torera y chula. Mírem lo retrato de «Mi prima Cándida», «La pobre víctima», «Toreros», «Española», tots aquests llenços—espanyols mes que ninguns-tenen el flamenquisme retratat d' una forma, no pintoresca, matonista sino trista, d' una tristor pensativa, mística elegiaca, com si diguerem el espiritualisme del Greco y la sátira de Goya meçclats d' una manera plena y percibida, suficient y concreta.

Anglada té «El idolo» que no 's el torero groch de Zuloaga, 's el torero

guapo casi afemínat qu' ensomie i apassionat a la afició. Alt y fi de modals elegants, torero de saló. Pera Anglada 'l torero no representa la vissió llastimosa de pobrea espiritual. No. Es en ell el cant brius, blanch de llum diáfana y opalina, 'l nervi de la raça pictòrich baix l' apariencia d' un raig de sol allumentant un tróç d' aquesta térra mediterránea.

Sorolla te la festa de llum com un motiu mes de la seu pintura, ha pintat el quadro «Preparándose para salir» com haguere pintat un assunt a voreta mar o un jardi valencià. Ha vist en ell la llum y el color, el moment d' una tradició espanyola, o'l tràfec d' una vesprá de bous; el mataor y el peó; el picaor y el parranda, les manoles de mantó filipi, els clavells y el or dels trajes toreros. Pareix que carixca, d' interès pà ell, de tindres a pensar que 's anemia espanyola, no. Fogositat, colors valents, policromia de sol d' estiu, si. Clar es el pintor espanyol y fins el extranjer també que no haiggen pintat una moreneta andaluça o un torero pera fer vore ab elocuencia 'l sentit ibèrich baix la pressió del flamenquisme.

Aquesta unitat dels artistes so sobre este tema 's mes que prou pera demostrar que 'l flamenquisme constituix una font d' aigues clares aon beuen la inspiració espanyola un número extens d' gent de paleta.

Aquesta quiçá sigue la raó verdadera de poder vore 'l flamenquisme 'n eixe concepte de manera grand y sublim.

XENIUS.

(Acabarà)

DE LES CORTS

SENAT

La nòta mes sensacional de les sessions fins hui verificades ha segut donada per lo senyor Abadal, senador regionaliste per Barcelona.

Frédament, ha exposat ab tota claretat el problema regionaliste en general y, en especial, el problema regionaliste català.

Ha senyalat seriament l' ausència

de govern desde anys arrere culpant als governs centrals de la pèrdua de les colonies per no acudir a temps en reformes que precissaven en pobles que ya ixqueren de la menor edat.

Avisa lealment que ya es hora que l'Govern central s'ocupe de la cuestió catalana, tant de temps passá en excuses sense estudi serio, pera evitar «moments tràgichs».

Fon contestat per el senyor Bergamín que digué paraules extranyes, graves, per pronunciarles un exconseller de la Corona declarant al partit conservador enemich dels catalanistes. En la rectificació del senyor Bergamín procurá disminuir la nota agudíssima de franca oposició catalanista.

En totes parts s'ha comentat moltíssim el discurs del senyor Abadal notable per tots conceptes.

CONGRÈS

El senyor Cambó en el Congrés ha mantingut la nota viril del senyor Abadal en el Senat, com eco fiel del grandiós acte de la Unitat Catalana celebrat en el Parch Güell.

Manté lo que digué en Barcelona y anuncia que així consta en la esmena presentá al Mensaje. Parla també del moviment regionaliste en altres províncies y asegura que l'partit conservador no podrà desentendres del problema regionaliste. Se mòstra pesimiste en quant a la eficacia del Parlament. Parla de les nòves nacionalitats, Bulgaria, Serbia, etc., ans baix l'imperi turch y rechaça la idea de SEPARATISME en les nòves nacionalitats que la evolució del temps forma ya que les nacionalitats poden conviure en un mateix cos sens que siguen SEPARATISTES.

Han donat els dos senyors representants de Catalunya la nota elevá en les Cambres, puix clarament han demostrat que lluiten per un Ideal.

El cacique no es sino un faciós: el faciós un aspirant a cacique.

MAURA.

DE SPORT

Lo dumenje passat tingué lloc en Villarreal una gran festa deportiva a la que assistiren gran número de amateurs als nobles sports del pedal y del foot-ball.

Encomençá esta festa efectuanse carreres pedestres en les que prengueren part 13 corredors seguent classificats per este orde: 1.^o Cheza, 2.^o Borillo, 3.^o Gil, 4.^o Sifre, 5.^o Aarnau y 6.^o Bort.

Acte seguit se jugá el partit de foot-ball entre dos seleccions dels Clubs Deportivo y Castalia d'esta població. Resultá guanyador lo Castalia per quatre goals a hu del Deportivo.

Continuá l'espectacle ab la celebració d'una carrera infantil de bicicletes seguent Girona qui chafá la meta en primer lloc, en despresa Peris y el tercer lloc Cheza, acabantse esta gran festa deportiva ab el gran match ab entrenadors a motocicletes, entre Manel Clausell d'esta y el campeó regional Joan Batiste Llorenç. Este era entrenat per Andreu y Clausell per hu d'aquí.

A les poques voltes l'entrenador de Clausell s'adelantá a la moto d'Andreu y encara que Llorenç dona unes voltes perseguint al contrincant tingué qu'abandonar lo puesto y seguir al seu entrenador.

A la volta 28 Clausell se portava una de ventaja y decidi la victoria al seu favor.

Esta carrera durá 24 minuts y foren correguts 10 kilòmetres.

L'espectacle fon del agrado del públich que omplia les pistes del velòdromo de Villarreal rebent lo senyor Poré, mil felicitacions per la organiació de la festa.

D'ESPECTACLES

La nova empessa del Teatre d'estiu d'aquesta capital ha obert la temporá portant una companyia que, francament, deixava molt que desiguar. Tan sols la orquesta que, dirigida per la prestigiosa batuta del Mestre Senís, fon objecte d'aplaudi-

ments per part del públich al que unim els nostres. Les obres representades fóren «El Nido del Principal», «La Casa de Quirós», «Los Cadetes de la Reina», «Eva», «La Viuda Alegre» y «Maruxa».

L'empressari senyor Barber, demonstrant el gran interès que sempre té per complaire al públich de Castelló, ha tingut el bon pensament de portar al nostre Principal una companyia que prèvia autoriació del gran Benavente representarà *La ciudad alegre y confiada*, obra tan discutida per la critica.

El senyor Barber que pà tal objècte ha obert un abono de sis funcions, está de enhorabona.

Del notable semanari «España» número 71, traduim lo següent:

«Si Cambó y els deus menors y héroes de poca cuantía que l'acompanyen vólen significar son viu descontent cap a la inérrta fofa y degradant política que se fa desde Madrid, mos sentirem solidaris dels regionalistes. ¿Quin espanyol que verdaderament pense en l'engrandiment d'Espanya, encara que no s'afegeixca al cór del patriotero populacho de guant blanch, no se sént un poch regionaliste y fins un poch separatiste? Este régim de nepotisme manso, de chala plutocràtica, de compastrat universal no pot suscitar idees unitaries y centralistes mes que en sos paniaguats. Tot espanyol a qui móga un interès colectiu ha de ser o revolucionari, perque lo estatuit es estancament, putrefacció, mort; o anticentraliste, perque l'centre es com un càncer que viu de devorar les entranyes y les esperances del resto del

poble espanyol; o antipatriota, porque patria significa en Espanya orgia económica, monopoli escandalós, privilegi cínich d'un costat; y miseria degenerant, explotació única, embruteiximent fatal de l' altre. Si els regionalistes catalans van contra este centre y contra eixe género de patria, ningú bon espanyol deixarà d' acompañarlos».

Es cacique aquell que ab mengua de la justicia aprofita son poder o sa influencia en profit propi y de son partit.

AZCÁRATE.

COMENTARIS

Ha segut nomenat Secretari del Ajuntament de Burriana, nostre distinguit company y entusiaste valencianiste En Joan Bte. Tejedo, per lo que li adreçem nostra més coral felicitació.

Havem rebut un atent B. L. M. de nostre volgut amich l' acreditat farmaceutich Joan B. Pascual en el que mos dóna conte de sa nova casa y establiment carrer Sant Félix, número 11. Li agrahim el saludo y li desigem moltes prosperitats.

PRECHS Y PEDRAES

Sr. Croniste:

A vosté mes que a ningú li perto ca cridar l' atenció del Sr. Alcalde, pera que prohibixa que la perrera porte adreçat el célebre escut de les barres de rosa y blabes, y el cèl de color manteca.

¡Qu' estem fent el ridícul, senyor!

Es lamentable lo que occurix en nostra ciutat en la cuestió de la llum. A primeres hores de la nit els carrers cèntrichs se queden mig a fosques. ¿Se tracta, acás, de fer economies? Creem que no deuen ferse per eixe costat. ¿O es que hi ha averies en la maquinaria?... Llavors seria altra cosa. Lo cert es que molts vehíns dels carrers Colón, Çaragoça. Major, etc. etc., no paren de queixarse.

—Yo dende qu' hacen esas pen-
cules de series que ya no me gusta
ir al sine.

Parlant d' eleccions, un senyor del dia explicave a varios mes que estaven sentats en una taula del Suiço, les peripècies que passaren en un poble y qu' ell fon testich.

—Miren ostedes com estarien los ánimos aquell dia haciendo l' escrutinio, que hu d' ellos, s' alsó de la silla y li pegó una bastonada a la urnia.

Defengau VEU DE LA PLANA y defendreu vostres interessos.

ADMINISTRACIÓ

CORRÉU

M. R. Adzaneta.—Com vorá, lo seu treball, se publica hui. Es vorem honrats en la publicació del original qu' ens anuncia, Incondicionalment a lurs órdens.

V. T. M. Artana.—Per el giro que li han donat al periodich, notará havem deixat de publicar esta classe de treballs, no obstant si vosté mos autorisa l' aguardarem pera una de les fulles lliteraries que pensem fer. Voríem en gust fera algo tractant de nostres ideals.

Junta E. P. C. P. B. A. Valencia.—Se publica traduit.

C. S. Benasal.—En turno el seu sonet, Memories del companys.

A. P. U. Benimodo.—Rebut lo seu treball. Vorém de complaurel lo mes pronte que pogam.

O. F. Barcelona.—Rebut import soscripció primer semestre, qu' es conforme. Mercés.

Secretari J. V. Valencia.—Li confirmem nostra lletra del 4. Apresiarérem remitisca fondos.

E. M. Id.—Idem idem.

Xelic, Tortosa.—Envíe sa firma del treball.

Castelló: Imp. J. Barberá

Senyor Administrador de Correus

Son molts el soscritors de fòra que se mos queixen de no rebre el periodich, a pesar de que tots son depositats en Correus en deguda forma.

Esperem de vosté mos atendrá en este just prech, y fará per evitar esta irregularitat en el servici.

Dialechs al Vol

Pasetjant l' altre dia, oírem a dos senyoret es següent:

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici lixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICHE VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum elèctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils.—EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí.—De Barcelona, Dimarts vesprá. La càrrega s'admet en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

RELONGERIA

• • DE • •

Eduard Parés

GONZALEZ CHERMÁ, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y gafes de totes classes. Gemelos Teatre y camp.

PREUS SENS COMPETENCIA

Droguería

LA ARAGONESA

= DE =

Lluís Gomez Molinos

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumería del pais y extranjer. Drogues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y maquinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampares

OSRAM

A 1'90 Pesetas, de 5 a 50 bujías.

Marca wolfram a 1'50 ptes. de 5 a 50
» Madrid a 1'40 ptes. »

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Fornillos, Planches, Cazos y Estufes eléctriques

Complet surtid en material pera instalacions

Lampistería de PERE FECED

González Chermá, 78



Insecticida RODRIGUEZ

Contra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta y cuants insectes y criptògames ataqueun al taronger, limoner, oli veres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son empleo per R. O. de 30 de Giner de 1912.

DEPOSITARI:

En Joseph Vaquer Gomis

Paseig de Morella, 5

CASTELLO

Panyeria y Sastrería

DE

Antoni Soliva

Altes novetats en gèneros pera caballer ressibits pera la present temporá.

Confecció esmerá y preus economichs

Colón, 11.—Castelló

Diu BUSUTIL

que tots els elegants coropren en sa casa. ¿Sabéu per qué? perque **BUSUTIL** es el que ven mes barato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus compradors estiguem contens encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confitería y Pastisseria

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruita.

González Chermá, 56



URALITA-ROVIRALTA

Picarra artificial d' amiant y portlant comprimit pera Teulaes, revestiment de parets humides y cel ràs.

Panxes especials de 120 per 150 centímetres pera cubertes de poca pendent.

Pera preus, mostres y condicions de venta a

ROVIRALTA Y COMPAÑIA. S. EN C.—INGENIERS.—BARCELONA

Depòsit en Castelló a càrrec de J. B. Valls Climent.-Alloza, 135

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrs, per crònics que siguen.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, González Chermá, 66

BAR ANGLES

Establimen reformat a la moderna. Servici esmerat. Sopars pera eixides de teatre y cine. Cerveces y eixarops del país y estrangers.

Dumenge Montesinos
González Chermá, 44

Casa de SANCHÓ GERMÀNS
(SUCESORS DE ENRICH TÀRREGA)

Gran surtit en comes i' es fins y en tots los gèneros concernents al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present època.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Sabateria

DE

JAUME GONZALEZ

Calçats de última novetat. Especialitat en el calçat a la mida.

Inmens surtit en calçats de luxe.

20, Ensenyanza 20

Elixir Gomenol Climent

Es el millor antisèptic de les vies respiratories

Curen radicalment els Catarros crònichs y aguds. Tos, Bronquitis, Asma, Grippe, Resfriads y totes cuantes enfermetats radiquen en l' aparato respiratori.

Depòsit en Castelló: Victorí Aparici, Pi y Margal, 17



Automòvils Castellonesos d' Alquiler || Garage: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automòvils de propietat. Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—CASTELLÓ

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Cerveces del país y extrangères. Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

Transports de totes classes

Màquines, calderes, y ferros per tonellaes. Conductora especial y embalaor de mobles.

J. VIDAG Y FIGGS

Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

EDUARD VICIANO

PAQUETERIA. — MERSERIA — ALTES NOVETATS Tires bordaes desde 10 céntims vara. Gran surtit en colls «Pierrot» «Olga» y corbates «Nortón».

Caballers 1 y Colón, 20

Llibreria Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH S. SOLER

Nou y modern establiment. Material de dibuix y escritori. Llibres de texto pera escoles y demés objectes ab la major economia posible.

5, Colón, 5

Gorreria

— DE —

CONSUELO CARRIÓN

Inmens surtit en gorres a 0'60 ptes. Gran varietat en tota classe de gorres.

Plaça del Rey En Jaume, 31

BASAR DE FERRETERIA Y QUINCALLA

Especialitat en objectes pera regals y de peixca.

Lo millor surtit en palmitos pera la pressent època.

Emili Martí.—Colón, 27

